

ฝึกซ้อมอย่างไร..ให้ได้ผล

ตอนที่ 1

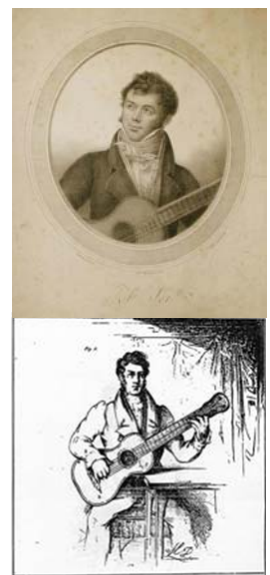
วราเทพ รัตนาอักษรวิทย์*

สิ่ง

ที่เกิดขึ้นบนเวทีคอนเสิร์ตเป็นผลที่เกิดขึ้นจากการฝึกซ้อม : การซ้อมที่ดีนำไปสู่การแสดงที่ดีในทางกลับกัน การแสดงที่ไม่ประสบความสำเร็จก็เกิดมาจากการฝึกซ้อมที่ไม่มีประสิทธิภาพเช่นกัน (Ricardo Iznaola; On Practicing) แสดงให้เห็นว่าการฝึกซ้อมมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง อาจจะสำคัญมากกว่าการแสดงคอนเสิร์ตเสียด้วยซ้ำ คำพูดที่กล่าวนี้ดูเหมือนจะเป็นวลีที่ใช้กันอย่างแพร่หลายในวงการดนตรี แต่นักดนตรีที่มีความสามารถโดดเด่นก็ยังมีให้เห็นได้ไม่มากนัก คำถามที่น่าสนใจคือเมื่อเราทราบถึงความสำคัญของการฝึกซ้อมแล้ว ทำไมนักดนตรีที่เก่งจึงยังมีจำนวนไม่มากนัก ถ้าเทียบกับจำนวนผู้เล่นดนตรีทั้งหมด มีความเป็นไปได้ว่านักเรียนดนตรีหลายคนมีความเข้าใจที่ผิดเกี่ยวกับการฝึกซ้อมทำให้ผลที่ออกมาไม่เป็นตามที่ต้องการ คำถามที่ตามมาคือ แล้วอะไรคือหลักหรือต้นแบบของการฝึกซ้อมที่ดีที่มีประสิทธิภาพ

ในบทนี้ จึงขอนำวิธีการฝึกซ้อมกีตาร์คลาสสิก ซึ่งเป็นเครื่องดนตรีที่มีเสน่ห์ชวนหลงใหลที่สุดในบรรดาเครื่องดนตรีที่มีอยู่หลากหลาย ทำทางการเล่นและการจัดวางเครื่องดนตรี เป็นสิ่งแรกที่ทุกคนควรให้ความสนใจ ทำทางการเล่นที่เหมาะสมมีส่วนทำให้ปัญหาต่างๆ ในการเล่นลดลง ทำทางการเล่นที่ผ่อนคลายจะทำให้ผู้แสดงและผู้ชมรู้สึกผ่อนคลายไปด้วย และทำให้ผู้แสดงสามารถบรรเลงดนตรีได้อย่างมั่นใจ

Josep Ferran Sorts i Muntades (baptised 14 February 1778 - died 10 July 1839, Paris) หรือ Fernando Sor ซึ่งเป็นชื่อที่รู้จักคุ้นเคยกันดีในหมู่นักกีตาร์คลาสสิก เป็นนักกีตาร์และนักประพันธ์ชาวสเปนที่มีชื่อเสียงและมีบทบาทสำคัญผู้หนึ่งในวงการกีตาร์คลาสสิก เขาได้เขียนตำรา และแบบฝึกหัดสำหรับกีตาร์คลาสสิกเป็นจำนวนมาก นอกจากนี้เขายังเป็นบุคคลแรกๆ ที่ให้ความสำคัญของท่านั่ง เขาแนะนำให้พักลำตัวส่วนบน (Upper Bout) ของกีตาร์ไว้กับ "โต๊ะ" เพื่อยกคอกีตาร์ให้สูงขึ้น ทำให้สะดวกแก่การบรรเลงมากขึ้น

* อาจารย์ประจำ วิทยาลัยดนตรี มหาวิทยาลัยรังสิต

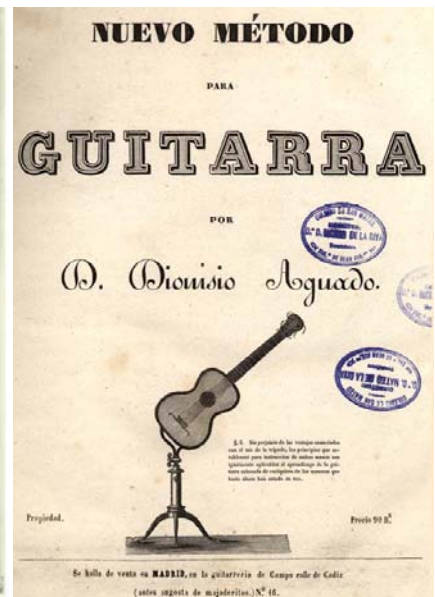

ตัวอย่างบางส่วนในงานประพันธ์ของ Fernando Sor

นักกีตาร์และนักประพันธ์อีกท่านหนึ่งที่มีบทบาทสำคัญเกี่ยวกับท่านนี้คือ Dionisio Aguado (8 April 1784, Madrid - 29 December 1849, Madrid) ผลงานที่สำคัญของท่านคือ Escuela de Guitarra ซึ่งเป็นแบบเรียนกีตาร์ที่พิมพ์ขึ้นในปี ค.ศ. 1825 และยังมีการพิมพ์ตำราชุดนี้อยู่ในปัจจุบันโดยสำนักพิมพ์ Tecla ความสำคัญของหนังสือเล่มนี้อยู่ที่การกล่าวถึงการไว้เล็บมือขวาเพื่อใช้ในการสร้างรูปแบบของเสียงที่หลากหลายขึ้น (ก่อนหน้านี้ทุกคนจะบรรเลงกีตาร์คลาสสิกโดยไม่ใช้เล็บเลย)

นอกจากนี้ ใน Escuela de Guitarra ยังมีการกล่าวถึงสิ่งประดิษฐ์ที่เรียกว่า "Tripodion (ไทรโพเดียน)" ซึ่งเปรียบเสมือนเป็นที่พักกีตาร์ขณะที่นักกีตาร์กำลังบรรเลง

ประโยชน์ของ Tripodion อีกอย่างหนึ่งคือ ทำให้ตัวกีตาร์ไม่สัมผัสกับตัวของผู้เล่น ผลที่ได้คือเสียงที่มีความกังวานมากขึ้น (กีตาร์สมัยศตวรรษที่ 19 จะมีลำตัวค่อนข้างเล็กกว่ากีตาร์ในปัจจุบันพอสมควร ฉะนั้นการที่สามารถทำให้เสียงมีความก้องหรือดังขึ้นได้นั้นถือเป็นสิ่งที่น่ายินดีมากในยุคนั้น)

ผู้ที่มีอิทธิพลต่อท่านั่งที่ใช้ในการบรรเลงกีตาร์คลาสสิกที่สำคัญท่านต่อมาคือ Francisco de Asís Ta'rrega y Eixea (21 November 1852 - 15 December 1909) หรือ Francisco บทบาทของท่านก็เช่นเดียวกับ Sor และ Aguado คือเป็นทั้งนักประพันธ์, นักแสดง และ ครู

Ta'rrega

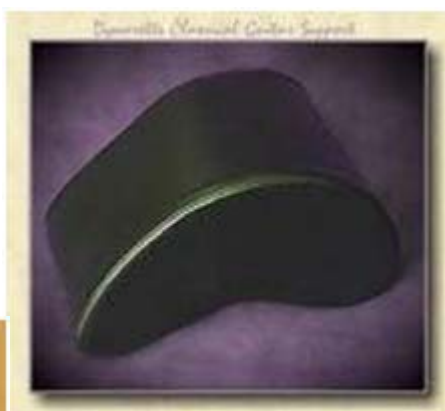
บทเพลงที่สร้างชื่อให้กับ มากคือ Recuerdos de la Alhambra ซึ่งได้รับแรงบันดาลใจในการประพันธ์จากปราสาทในเมือง Alhambra ในประเทศสเปน ความพิเศษของบทเพลงนี้คือเทคนิคที่ใช้บรรเลงสำหรับกีตาร์คลาสสิกโดยเฉพาะ เรียกว่า "Tremolo" ซึ่งผมจะกล่าวถึงในรายละเอียดของเพลงนี้ในโอกาสต่อไป

เป็นผู้คิดค้นท่านั่งที่ถือเป็นมาตรฐานของท่านั่งในปัจจุบัน โดยการนำเอา Foot Stool หรือที่วางเท้ามาใช้ในการบรรเลงถึงขนาดมีการตั้งชื่อท่านั่งแบบนี้ว่า Position หลักของท่านั่งแบบนี้ คือการทำให้หน้าขาสูงขึ้นเพื่อยกกีตาร์ให้สูงขึ้นอีกทอดหนึ่ง Foot Stool ในยุคแรกๆ จะใช้เก้าอี้ตัวเล็กๆ ต่อมามีการพัฒนาให้สามารถปรับระดับได้

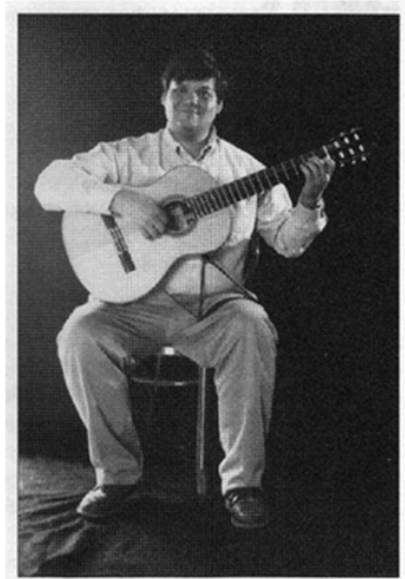

วิวัฒนาการลำดับต่อมาเป็นการนำเอาแนวคิดของทั้ง 3 ท่านมาผสมกัน เกิดเป็นอุปกรณ์ที่เรียกว่า Guitar Support โดยจะเป็นอุปกรณ์ซึ่งคั่นอยู่ระหว่างกีตาร์กับหน้าขาซ้าย โดยอาจจะติดอยู่กับลำตัวของ กีตาร์ด้วยวิธีการต่างๆ หรือเพียงแค่วางคั่นไว้เฉยๆ

ก็มี Guitar Support ในปัจจุบันมีรูปแบบ หลากหลาย มากมายดังรูป

จากที่กล่าวมาแล้วทั้งหมด จะเห็นได้อย่างชัดเจนว่า นักกีตาร์ให้ความสำคัญกับท่วงทำนองหรือการวางกีตาร์พ็อๆ กันกับเทคนิคการบรรเลง นักกีตาร์รุ่นใหม่จึงควรให้ความสำคัญกับท่วงทำนอง การบรรเลง และวิเคราะห์ทำนองที่เหมาะสมกับตัวเรา จะทำให้การฝึกซ้อมและการแสดงดีขึ้นบ้างไม่มากนัก

Bibliography

Glise, A. (1997). *Classical Guitar Pedagogy: A Handbook for Teachers*. Missouri: Mel Bay Publications, Inc.

Iznaola, R. (1997). *Kitharologus: The Path To Virtuosity*. Missouri: Mel Bay Publications, Inc.

Iznaola, R. (2001). *On Practicing: A manual for students of guitar performance*. Missouri: Mel Bay Publications, Inc.

<http://www.tar.gr/en/content/content/print.php?id=392>

Tennant, S. (1995). *Pumping Nylon*. California: Alfred Pub. Co..